

Reactienota “Ontwerp Omgevingsvisie De Fryske Marren”

Datum	Inspreker Nr.	Indiener	Zienswijze	Reactie gemeente op zienswijze	Verwerking in 2° ontwerp omgevingsvisie
05/10/2018	Inspreker 1	Inwoner Follega	Inspreker geeft aan dat zij erg enthousiast wordt van de Ontwerp Omgevingsvisie. Zij doelt daarbij op de aandacht voor verkeersveiligheid (speerpunt bereikbaarheid en verkeersveiligheid, paragraaf 4.2.1 en actiepunt “vergroten de verkeersveiligheid door aandacht te besteden aan de combinatie van landbouwverkeer en fietsverkeer op de kleiner wegen”). Betrokkene vraagt om maatregelen om de verkeersveiligheid te verhogen op de Straatweg.	De gemeente herkent de klachten en neemt een aantal maatregelen. De Straatweg in Lemmer wordt voor het gedeelte tot de grens van de bebouwde kom opnieuw ingericht. Buiten de bebouwde kom worden de fietssuggestiestroken op verzoek van de bewoners teruggebracht. In Follega bestaat een verbod voor vrachtwagens.	Er wordt in algemene zin aandacht besteed aan het verbeteren van de verkeersveiligheid
05/10/2018	Inspreker 2	Inwoner Sint Nicolaasga	a) Inspreker mist de integraliteit tussen de verschillende onderwerpen. b) Betrokkene pleit voor toegankelijke natuur en toegankelijk bos en water voor mensen met een rollator of rolstoel. Betrokkene vraagt daarnaast om grotere huurwoningen waarin zorg mogelijk is en een scootmobiel kan worden geparkeerd en opgeladen. c) Met het oog op natuur en biodiversiteit wil inspreker een verbod op megastallen en op uitbreiding van de veestapel. Zij heeft daarnaast een opmerking over de op provinciaal niveau aangewezen weidevogelgebieden en stilte gebieden. d) De gemeente moet volgens de inspreker de kapvergunning en herplantplicht terugbrengen. Het gemeentelijke hout zou niet als haardhout moeten worden verkocht, maar ten gunste van de biodiversiteit moeten blijven liggen. e) Uit het oogpunt van verkeersveiligheid vraagt de betrokkene om handhaving van de status van het fietspad van Sint Nicolaasga naar Skarsterbrug als fietspad (dus niet brommen).	a) Integraal werken en denken is van groot belang b) Toegankelijkheid De gemeente erkent het belang van voldoende toegankelijkheid en bereikbaarheid van bos, water en recreatiepaden voor alle doelgroepen, dus ook voor mensen die gebruik maken van een scootmobiel, rolstoel of rollator. Met het oog daarop kan de tekst op bladzijde 28 over de op beweging gerichte samenleving worden versterkt door expliciet de mensen met een beperking te noemen. Daarnaast zal het verzoek van toegankelijkheid van particuliere bossen worden doorgegeven aan de terreinbeheerders. Voor wat betreft de huisvesting is in de ontwerp Omgevingsvisie al wel opgenomen dat er gezorgd moet worden voor woonruimte voor alle doelgroepen; ook voor ouderen en zorgbehoevenden. Dit doet de gemeente met het ook op het langer zelfstandig thuis kunnen wonen van ouderen en zorgbehoevenden. c) Uitbreiding veestapel en biodiversiteit Er moet ruimte blijven voor ontwikkeling van de agrarische sector. En bij de groei van een bedrijf moet er ook oog zijn voor duurzaamheid, biodiversiteit, landschappelijke kwaliteit en leefbaarheid. Wel kunnen agrariërs die hun bedrijf willen ombuigen naar extensieve vormen van landbouw rekenen op onze steun. Weidevogelgebieden en stiltegebieden worden door de provincie aangewezen (niet door de gemeente). Het zijn kaders waar inwoners en ondernemers bij het maken van plannen mee te maken kunnen krijgen. d) Kapvergunning en herplantplicht. Waar dat kan, laat de gemeente dood hout liggen. De gemeente is gestopt met de verkoop van haardhout. Het bedrijf aan wie de gemeente het hout verkoopt werkt volgens de ladder van Lansink en dat is gericht op zoveel mogelijk hergebruik en recycling. Ten aanzien van de herplantplicht blijft de herplantplicht op basis van de Boswet blijft bestaan, wel kapvergunning voor monumentale bomen. e) Op een fietspad met een blauw bord met witte rand mogen geen bromfietzers. Een dergelijk fietspad is aanwezig tussen Sint Nikolaasga en Skarsterbrug. Indien er toch bromfietzers gebruik maken van het pad kunnen inwoners elkaar daarop aanspreken. Hoewel in voorkomende gevallen op allerlei wegen en paden van tijd tot tijd controles uit worden geoefend, is het helaas ondoenlijk om een sluitend handhavingssysteem te hebben.	a)Het 2° ontwerp is meer gebiedsgericht opgezet waardoor de integraliteit tussen de onderwerpen versterkt is b) In het 2° ontwerp is gezondheid en een inclusieve samenleving expliciet opgenomen c) In het 2° ontwerp is het volgende opgenomen: Er komen geen nieuwe intensieve agrarische bedrijven Er is nu een beperkt aantal intensieve veehouderijen in ons landelijk gebied. Nieuwe vestiging van niet grondgebonden veehouderijen is niet mogelijk. Vrijgekomen agrarische opstallen faciliteren we graag bij de overgang naar nieuwe functies.
05/10/2018	Inspreker 3	Inwoner Ruigahuizen	a) Inspreker wordt van 80% van de ontwerp Omgevingsvisie blij. Zij wijst er op dat de actielijst achterin niet is ingevuld. b) Tevens wijst zij er op dat er duidelijkere keuzes nodig zijn ten gunste van de biodiversiteit. In het bijzonder geeft de betrokkene aan dat er intensieve gewasbescherming plaatsvindt naast woonhuizen en bijbehorende tuin. Dat vindt zij een slechte zaak.	a) De aktielijst is vervallen. In plaats daarvan zijn opgaven benoemd waarin deze akties opgenomen zijn. . De visie geeft de hoofdlijnen weer van toekomstig beleid. Dit wordt vertaald in de omgevingsplannen en in de programma’s die per beleidsveld worden opgesteld. b) Biodiversiteit en gewasbescherming De gemeente erkent het probleem van gewasbescherming nabij woningen en werken aan een beperking van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Bij beheer van de gemeentelijke gronden zoals bermen zetten we in op het verhogen van de biodiversiteit	In de 2° ontwerp is opgenomen dat wij werken aan een beperking voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen daar waar mensen wonen. Ook is aangegeven dat wij bij de gemeentelijke gronden inzetten op het verhogen van de biodiversiteit en projecten van inwoners en bedrijven daarvoor ondersteunen.
08/10/2018	Inspreker 4	Inwoner Lemmer	Dit is wat het moet worden. Nu geen woorden maar daden.	De reactie wordt met dank en voor kennisgeving aangenomen.	
08/10/2018	Inspreker 5	Inwoner Balk	Inspreker geeft aan dat een aantal zaken met elkaar gecombineerd kunnen	Inspreker omschrijft een planvoornemen dat goed zou aansluiten bij de	Meer bewegen en gezondheid is in het 2° ontwerp als belangrijk onderwerp

Reactienota “Ontwerp Omgevingsvisie De Fryske Marren”

			worden. Genoemd worden innovatieve ambachten, onderwijs, bedrijfsleven, en meer bewegen voor kinderen. Als meer bewegen en leren worden gecombineerd ontwikkelen de hersenen van kinderen zich beter. In een uitgebreide bijlage wordt een plan geopperd voor een experimentele school, ondersteund door een wetenschappelijk instituut en door subsidie van de provincie. In de experimentele school wordt leren met het hoofd, de handen en het hart gecombineerd. Dit zou niet alleen ten goede komen van de kinderen maar ook van banen voor jongeren.	speerpunten in de Omgevingsvisie. Als een dergelijk plan door inspreker en partners wordt voorbereid gaat de gemeente daarover graag in gesprek.	opgenomen
10/10/2018	Inspreker 6	Inwoner Balk	Inspreker geeft aan alle lof te hebben voor het opgestelde stuk. De betrokkene doet de suggestie om aan de wethouder van openbare ruimte ook “geluk” toe te voegen. Er moet daarbij actief contact met inwoners zijn om te zien waar mensen wel en niet gelukkig van worden.	Fijn dat inspreker het eens is met de inhoud van de ontwerp Omgevingsvisie. De gemeente onderschrijft dat het geluksgevoel van inwoners in de gemeente belangrijk is. Ook het actief onderhouden van contact met de inwoners vindt zij belangrijk. In paragraaf 4.2.4 van de ontwerp Omgevingsvisie is dit omschreven. Het opnemen van geluk in de portefeuille van één van de wethouders vindt de gemeente niet zo’n goed idee. Zij streeft ernaar dat de gehele organisatie doordrongen is van het belang van gelukkige inwoners.	Welzijn en gezondheid zijn belangrijke onderwerpen in het 2 ^e ontwerp.
14/10/2018	Inspreker 7	Inwoner Bakhuizen	Inspreker vindt de ontwerp Omgevingsvisie ambitieus. Tot zijn genoegen staat woonbehoefte en wonen met zorg en welzijn op de kaart (paragraaf 4.2.2). De betrokkene is benieuwd welke concrete stappen gedaan zullen worden. Verder vraagt de betrokkene om bij het verbeteren van de samenwerking tussen overheid en samenleving niet alleen uit te gaan van toestemming verlenen maar ook van daadwerkelijk meehelpen om initiatieven te realiseren met expertise en middelen.	In de 1 ^e ontwerpvisie wordt zowel ingegaan op cocreatie en samenwerking als op het ontvangen en beoordelen van initiatieven vanuit een Ja-mits houding. Per initiatief wordt gekeken welke vorm van participatie passend is. De rol van gemeente is mede afhankelijk van het gemeentelijk en/of algemene belang dat met het initiatief gemoeid is Dit is in lijn met de opmerking in deze zienswijze.	In de 2 ^e ontwerpvisie zijn participatie, samenwerking en communicatie belangrijke onderwerpen.
16/10/2018	Inspreker 8	Inwoner Lemmer	Betrokkene maakt bezwaar tegen het noemen van het aquaduct Zijlroedebrug als mogelijke oplossing ter verbetering van de toegankelijkheid van Lemmer over water en land (paragraaf 4.2.1). Inspreker pleit voor de zogenaamde noordvariant.	Er zijn op dit moment geen concrete plannen voor het realiseren van een aquaduct. Wel wordt voorkomen dat er maatregelen worden uitgevoerd die een mogelijk aquaduct in de toekomst kunnen bemoeilijken. Nu de werkzaamheden van de N359 afgerond zijn zullen de eerste komende jaren de effecten gemonitord worden. Pas daarna kan een besluit over nieuwe maatregelen genomen worden.	De wens voor een aquaduct wordt ook in de 2 ^e ontwerpvisie opgenomen.
18/10/2018	Inspreker 9	Inwoner Bantega	De betrokkene heeft bezwaar tegen drukke vormen van recreatie op het Tjeukemeer. Als voorbeeld worden speedboten genoemd. Inspreker pleit voor het behoud van rust. De gemeente trekt juist rustzoekers aan, die dan straks niet meer komen. Ook is het beter voor de watervogels.	Het college heeft zich achter de plannen van de club van aanjagers Tsjukemar geschaard. In deze plannen is wel een zonerings opgenomen zodat de drukte voornamelijk nabij de snelweg plaats zal vinden en de rustgebieden in het noorden/noordoosten gerespecteerd worden.	In de 2 ^e ontwerpvisie wordt in algemene zin ingegaan op de recreatie bij de meren.
23/10/2018	Inspreker 10	Inwoner Rohel	Inspreker vindt de visie te weinig ambitieus. De betrokkene pleit 1 of 2 speerpunten die centraal staan.	in het 2 ^e ontwerp zijn enkele speerpunten opgenomen	De energietransitie en klimaatopgave is een zeer belangrijke opgave in de 2 ^e ontwerpvisie. Wel zijn ook de andere opgaves zoals wonen, gezondheid ,bedrijvigheid en landschap van belang om onze gemeente leefbaar te houden en te ontwikkelen
23/10/2018	Inspreker 11	Plaatselijk Belang Scharsterbrug	Plaatselijk Belang heeft kennis genomen van de visie en heeft geen inhoudelijke opmerkingen of aanvullingen.	De reactie wordt met dank en voor kennisgeving aangenomen.	
26/10/2018	Inspreker 12	Directie scholen "It Klimmerblêd", St.Nicolaasga en "Sint Ludgerusschool", Balk	De directie van de betrokken scholen mist een visie op het onderwijs. Zij pleit voor integrale kindcentra waarin het basisonderwijs wordt gecombineerd met de peuterspeelzaal, de kinderopvang en de jeugdzorg.	We willen in onze gemeente een aantrekkelijk, goed gespreid en kwalitatief goed onderwijsaanbod houden met oog voor bevolkingsontwikkelingen. Daarom hebben we samen met de schoolbesturen een Integraal Huisvestingsplan opgesteld waarin scenario’s en verwachte uitgaven per regio zijn opgenomen. We willen zoveel mogelijk passend onderwijsaanbod voor alle leerlingen. En een dekkend aanbod van voor- en vroegschoolse educatie voor peuters met een taalachterstand met een zo groot mogelijk bereik.	Zie bij reactie gemeente; dit is ook in de 2 ^e ontwerp visie opgenomen
26/10/2018	Inspreker 13	Dorpsbelang Bakhuizen, Mirns en Rijs (BMR)	a) Dorpsbelang BMR geeft aan dat de Omgevingsvisie een anker is waarop vele andere beleidsbeslissingen worden geënt. Zij vindt dat de samenhang tussen beleidsterreinen mist en dat een wezenlijke visie ontbreekt. b) Dorpsbelang vraagt aandacht voor een veilige omgeving in brede zin van het woord (gezondheid, falende invulling WMO, gebrekkige dokterswacht, geen gif en geluidsoverlast, zorg voor biodiversiteit, een optimale waterhuishouding, en veiligheid om je te verplaatsen, te wonen en te recreëren). c) Woningen bouwen en bedrijvigheid ontwikkelen zou niet alleen bij grote kernen moeten . d) Daarnaast moet de overheid in planinitiatieven participeren en niet alleen maar helpen.	a) Samenhang is inderdaad van groot belang. De ambitie en de opgaven zijn duidelijker benoemd b) De omgevingsvisie gaat in op de hoofdlijnen voor de fysieke leefomgeving. De WMO en de dokterswacht komen hier niet in voor. De andere genoemde onderwerpen zoals veiligheid, wonen en gezondheid wel. c) wonen en bedrijvigheid bij alle kernen wonen: De grootste vraag naar woningen ligt in de grotere kernen (Joure, Lemmer, Balk) . In de andere kernen willen we bouwen bij aantoonbare vraag. Initiatieven vanuit de dorpen beoordelen we per locatie en als maatwerk.	a) De samenhang is door de aangepaste opzet van de 2^e ontwerpvisie verbeterd b) Gezondheid is in de 2^e ontwerpvisie een belangrijk onderdeel naast de andere aspecten van veiligheid c) Ook bij de kleinere kernen is bij aantoonbare vraag maatwerk voor woningbouw mogelijk; ook voor bestaande bedrijvigheid is maatwerk mogelijk d) Bij initiatieven van particulieren kan de gemeente ondersteunen maar zal het initiatief niet overnemen. In de 2^e ontwerpvisie wordt ingegaan op de mate van participatie en de rollen daarbij.

Reactienota “Ontwerp Omgevingsvisie De Fryske Marren”

			e) Bedrijvigheid moet worden gestimuleerd door het optimaliseren van bestaande bedrijventerreinen en snel internet. f) Dorpsbelang vraagt zich af waar ze kunnen zien wat er met de inbreng is gedaan. g) Dorpsbelang vindt de foto met ballonnen (hoofdstuk 2) verkeerd in verband met de negatieve effecten van ballonnen op het milieu. h) De proceswijzer is dodelijk voor innovatieve projecten. i) De kernwaarden gaan vooral over het landschap en zijn teveel gericht op behoud. j) Het ondersteunen en behouden van de circulaire economie wordt gemist. k) Dorpsbelang vraagt zich af hoe het zandwinningsproject in de Omgevingsvisie past. l) Zij vraagt zich tevens af wat de gemeente doet aan de bedreiging van laagvliegroutes. m) Tot slot vraagt Dorpsbelang zich af hoe de visie is afgestemd met andere overheden en of de veiligheidsregio en GGD ook betrokken zijn geweest.	bedrijvigheid: Er is inderdaad geen mogelijkheid voor uitbreiding van bedrijventerreinen in voormalig Gaasterland- Sleat. Voor bestaande bedrijven zal echter wel met maatwerk bekeken worden welke ontwikkelmogelijkheden er zijn. d) Gemeente neemt een initiatief niet over. Een initiatiefnemer heeft zelf een verantwoordelijkheid om een plan uit te werken. e) Optimaliseren bedrijventerrein en internet Door bijna de gehele gemeente wordt het glasvezel netwerk gerealiseerd. f) De inbreng vanuit de samenleving heeft aan de basis gestaan van de inhoud van de Omgevingsvisie. Zo zijn de antwoorden op de vraag; “Wat vindt u van waarde?”, gebruikt bij het opstellen van hoofdstuk 3 van de Omgevingsvisie. En zijn de antwoorden op de vraag; “Waar is actie nodig” benut bij het samenstellen van de opgaven. Daarbij is wel gekozen voor een Omgevingsvisie die over de grote hoofdlijnen gaat. Ook zijn er in de gemeente verschillen van meningen over sommige onderwerpen. Bijvoorbeeld over een voorkeur voor stille of actieve recreatie, of over ruimte voor de landbouw of voor de natuur. Op die punten is naar balans gezocht. g) De gemeente onderschrijft dat het oplaten van ballonnen milieuonvriendelijk is. De betrokken foto is niet meer gebruikt. h) kritiek proceswijzer. De proceswijzer is bedoeld voor initiatieven die niet passen binnen het omgevingsplan. Het is juist bedoeld om de stappen voor een initiatief duidelijk te maken. i) De bestaande waarden zijn van groot belang. Dat is ook gebleken bij de avonden voor inwoners in de aanloop van de 1e ontwerpvisie. Bij de afweging van plannen die niet in het bestemmingsplan/omgevingsplan passen, vindt de gemeente het belangrijk dat zowel wordt gekeken naar bestaande waarden als naar de opgaven die in een gebied liggen. j) Duurzaamheid, energietransitie en klimaat is voor de gemeente één van de belangrijkste opgaven. k) zandwinning De gemeente zal niet meewerken aan zandwinning in het IJsselmeer l) Samen met de buurgemeenten heeft de gemeente druk uitgeoefend om te zorgen dat de inwoners gevrijwaard blijven van vlieghinder. Dit heeft geresulteerd in diverse aanpassingen in vliegroutes en vlieghoogtes. De van rijksweg ingezette herindeling van het luchtruim moet ervoor zorgen dat er definitief wordt afgezien van het gebruik van laagvliegroutes boven Friesland naar en van Lelystad. m) De GGD heeft meegewerkt aan bouwsteen gezondheid die hebben we voor de omgevingsvisie als basis hebben gebruikt. Voor de omgevingsveiligheid is samengewerkt met de veiligheidsregio.	e) zie c) h) het proces bij een initiatief is in algemene zin beschreven. De kenmerken en kwaliteiten zijn per gebied omschreven in de interactieve kaart. i) in het 2^e ontwerp zijn de kenmerken en kwaliteiten gekoppeld aan de lange termijn doelen en de opgaven j) Duurzaamheid komt nadrukkelijk bij ieder onderwerp terug. k) er is opgenomen dat de gemeente niet zal meewerken aan grootschalige industriële activiteiten in het IJsselmeer. l) De gemeente blijft zich inzetten om vlieghinder te voorkomen. m) Gezondheid heeft in de 2^e ontwerp een prominente plek gekregen.
29/10/2018 en 14/11/2018/ 2018	Inspreker 14	Hof en Hiem in samenwerking met Plaatselijk Belang Sint Nicolaasga	a) De betrokkenen vinden de omgevingsvisie meer een opsomming van wat er al is dan een visie. b) Betrokkenen vragen om een inleiding met de Reikwijdte van de Omgevingswet en een doelstelling wat we willen bereiken in 2040 (ambities). c) Insprekers pleiten voor een omgevingsanalyse waarin de huidige situatie en ontwikkelingen worden beschreven en een SWOT analyse wordt gemaakt. Een verwijzing naar het Masterplan St Nicolaasga wordt gemist. d) Naar aanleiding van bladzijde 27-29 van de ontwerp Omgevingsvisie geeft Hof en Hiem aan dat zij het als een uitnodiging voor hun zorggroep zien om samen met andere zorgpartijen, de woningcorporaties en de gemeente het aanbod van woningen en zorgvoorzieningen te analyseren.	a) Ter kennisname b) Dit wordt duidelijker opgenomen c) Masterplan St Nyk, Er komt niet bij elke kern een verwijzing naar de dorpsvisies of masterplannen. De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen. Hiervoor zijn onder andere de dorpsvisies gebruikt. ja mits benadering, in dialoog met dorp en waar mogelijk faciliteert de gemeente d) De woonvisie is in samenwerking met partijen opgesteld	b) de ambities en opgaven zijn nu duidelijk opgenomen evenals een korte uitleg over de omgevingsvisie. c) er is het volgende opgenomen in de tekst: We willen vooral bouwen waar de meeste vraag naar woningen is. In de kernen Joure, Lemmer, Balk en Sint Nicolaasga zal daarom de meeste nieuwbouw plaatsvinden. In de andere kernen willen we bouwen bij aantoonbare vraag. In de interactieve kaart is de uitvoering van Masterplan Sint Nyk als opgave opgenomen.
29/10/2018	Inspreker 15	Inwoner Joure	a) Inspreker mist een aantal zaken. Dit betreft de verkeersveiligheid op de doorstroomwegen in Joure. Deze is zeer slecht terwijl veel scholieren van deze routes gebruik maken. b) Voorts wil betrokkene meer aandacht voor recreatie bij Joure. Hij noemt voorbeelden zoals een hoogwaardig grootschalig vakantiepark bij Joure en een kinderboerderij met speeltuin en pannenkoekenhuis.	a) doorstroomwegen Joure, De gemeente herkent dit probleem Verkeersveiligheid is in algemene zin in de omgevingsvisie benoemd. b) recreatie bij Joure, Bij plannen van particulieren zal de gemeente vanuit de ja mits houding kijken wat de mogelijkheden zijn.	a) Verkeersveiligheid is in algemene zin opgenomen in de 2^e ontwerpvisie b) er zijn ook in de 2^e ontwerpvisie geen toekomstige plekken aangewezen voor recreatie. Bij plannen van particulieren zal de gemeente vanuit de ja mits houding kijken wat de mogelijkheden zijn.

Reactienota “Ontwerp Omgevingsvisie De Fryske Marren”

29/10/2018	Inspreker 16	Plaatselijk Belang Langweer e.o.	Plaatselijk Belang mist punten die wel ingebracht zijn. Er is (te) veel aandacht voor cultuurtoerisme. Er is een discussieavond gehouden op 14 november om de mening van inwoners te polsen. Onder Inspreker 51 is datgene wat bij de dorpsbewoners is opgehaald door Plaatselijk Belang Langweer verwoord.	zie bij reactie nr 51 (is ook Plaatselijk Belang Langweer)	
30/10/2018	Inspreker 17	Inwoner Lemmer	Inspreker geeft aan dat bij het onderwerp verkeersveiligheid geen aandacht wordt besteed aan de voetganger. Betrokkene vraagt om meer zebrapaden op plekken waar een voetpad de weg kruist. In het bijzonder bij de Markerstraat in Lemmer. Inspreker is tegen een aquaduct in Lemmer. Dit zou de tweedeling versterken. Betrokkene pleit voor een ontsluiting buitenom.	a) Aandacht voetganger, Markerstraat Lemmer, Op basis van de uitgangspunten van “Duurzaam veilig” is de gemeente geen voorstander van de realisatie van zebra’s. Deze vormen een gevaar vanwege de schijnveiligheid die zij bieden. b) aquaduct Lemmer zie bij inspreker 8	a) in algemene zin is in de 2 ^e ontwerpvisie opgenomen dat in de centra van kernen de voetganger en fietser meer centraal moet staan ten opzichte van de auto.
08/11/2018	Inspreker 18	Inwoner Echten	Inspreker wil dat de huisvesting voor ouderen in hun eigen omgeving bij hun kinderen mogelijk is voordat mantelzorg nodig is.	Anticiperen op mantelzorg, De gemeente gaat meer sturen op het ontwikkelen van locaties voor wonen en zorg. Daarnaast worden Initiatieven per locatie en als maatwerk beoordeeld. Zie ook inspreker 13	in de 2 ^e ontwerp is opgenomen dat er woningen moeten zijn voor alle doelgroepen. Ouderen moeten ook op hogere leeftijd in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen eventueel met lichte zorg.
09/11/2018	Inspreker 19	Inwoner Lemmer	Inspreker mist een visie op huisvesting in en rond Lemmer. a)Betrokkene pleit voor kavels groter van minimaal 1000m2 aan het water. b)Waar moeten arbeidsmigranten naar toe? c) Wanneer wordt de gemeentecamping gesloten ten behoeve van bijvoorbeeld woningbouw? d) Waar komen koop- of huurappartementen voor senioren?	Lemmer, a) Er wordt de komende tijd vooral ingezet op woningen in de grotere kernen waaronder Lemmer. Bij de ontwikkeling van nieuwe woningbouwprojecten hanteren we vooral als uitgangspunt dat we de positie van koopstarters versterken. b) De gemeente onderkend het belang van goede huisvesting voor arbeidsmigranten en zal daar de komende tijd passend beleid voor ontwikkelen c) De raad heeft op 28 oktober 2020 besloten de huidige opzet van de camping te beëindigen. De huidige locatie moet een toeristisch recreatieve invulling krijgen met een volledig toeristische camping (toeristische plekken voor caravans/tenten/campers en een beperkt aantal chalets die het hele jaar beschikbaar zijn voor de verhuur). d) Er zijn diverse initiatieven in Lemmer voor de realisatie van koop- en huur appartementen	De gemeente streeft naar goede huisvesting voor alle doelgroepen. We willen het toeristisch seizoen verlengen en de kwaliteitstoerist aantrekken. We zetten daarvoor in op goed ontsloten routes en netwerken die natuur- en cultuurerfgoed verbinden. Daarvoor moet de kwaliteit van de voorzieningen omhoog en het aanbod verbreed. En dat bereiken we alleen samen met de ondernemers in onze gemeente.
11/11/2018	Inspreker 20	Agrarische gebiedscoöperatie It Lege Midden	a) De Agrarische gebiedscoöperatie It Lege Midden vraagt om twee toevoegingen in de tekst. Bij paragraaf 3.3.1 wordt gevraagd om de toevoeging “de agrarische sector is een belangrijke pijler onder de lokale economie en moet ruimte krijgen zich, binnen de landelijk gestelde beperkingen te ontwikkelen. b) Bij paragraaf 3.3.2 wordt gevraagd om de toevoeging: “Behoud van het open landschap. De weidevogelpopulatie gaat achteruit. Een belangrijke oorzaak zijn de predatoren welke zich in de bomen en struiken schuilhouden. Bovendien is openheid een belangrijk onderscheidend punt ten opzichte van andere gebieden”.	a) Ruimte landbouw zie aanpassingen in 2 ^e ontwerp b) Weidevogels en openheid, zie aanpassingen in 2 ^e ontwerp	a) in de 2 ^e ontwerpvisie is opgenomen dat de huidige agrarische bedrijven ruimte moeten hebben om te ontwikkelen en te innoveren. b) Bij beschrijving van de kenmerken en kwaliteiten van het landschap zijn ook de waarden van het open landschap beschreven. Hierbij is als lange termijn doel beschreven dat de openheid zoveel mogelijk behouden moet blijven. De weidevogels zijn onderdeel van te versterken natuurwaarden.
11/11/2018	Inspreker 21	Mede gedaan namens de Vereniging van Windturbine eigenaren Fryslân	Inspreker geeft aan dat bij de klimaatdoelstelling in paragraaf 4.2.5 (wij zetten in op een energie-neutrale gemeente) ook windenergie gestimuleerd moet worden. Windenergie heeft de voorkeur boven het gebruik van agrarische gebied voor zonnevelden.	Windenergie De energietransitie en klimaatopgave is één van de belangrijkste opgaven voor de komende jaren. In de Regionale Energiestrategie werken we samen met alle Friese gemeenten, waterschap en provincie aan de mogelijkheden voor grootschalige opwek. Momenteel zijn er beperkingen aan de mogelijkheden voor windmolens vanwege het provinciaal beleid	in de 2 ^e ontwerpvisie is het volgende opgenomen: We zoeken ruimte voor de mogelijkheden voor wind- en zonne-energie.
11/11/2018	Inspreker 22	Inwoner Lemmer	Inspreker mist een uitspraak over de ontsluiting van Lemmer. Komt er wel of geen aquaduct, of komt er een tunnel door de Lemster baai met aansluiting op de polder? Wordt de Lemster Rien verbonden met het Tjeukemeer?	Lemmer zie antwoord bij inspreker 8 Er loopt een onderzoek naar de mogelijkheden voor het doortrekken van de Lemster Rien	Het doortrekken van de Lemster Rien is opgenomen als opgave in de interactieve kaart
11/11/2018	Inspreker 23	Plaatselijk Belang Sloten	a) Plaatselijk Belang geeft aan verheugd te zijn over de actiepunten die zijn opgenomen voor Sloten. Deze sluiten aan bij het beleidsplan “Sloten , de ideale stad en de toekomstvisie van Plaatselijk Belang uit 2006. Plaatselijk Belang gaat er van uit dat er voor deze acties ook middelen worden uitgetrokken. b) Plaatselijk Belang merkt op dat er in Sloten woningen gewenst zijn. c) Tevens geeft zij aan dat de afbeeldingen in de visie niet allemaal afkomstig zijn uit Sloten.	a) ondersteuning, De Omgevingsvisie geeft een visie voor de langere termijn aan. De middelen voor de uitvoering zullen apart door de raad beschikbaar gesteld moeten worden. b) woningen, De grootste vraag naar woningen ligt in de grotere kernen (Joure, Lemmer, Balk en Sint Nicolaasga) . In de andere kernen willen we bouwen bij aantoonbare vraag. Initiatieven vanuit de dorpen beoordelen we per locatie en als maatwerk.	b) In de kleinere kernen willen we bouwen bij aantoonbare vraag. Initiatieven vanuit de dorpen beoordelen we per locatie en als maatwerk.

Reactienota “Ontwerp Omgevingsvisie De Fryske Marren”

				c) De afbeeldingen zijn een illustratie van wat passend zou zijn in een kern. Soms zijn daarbij plaatjes gebruikt uit de kern zelf, maar soms ook uit andere kernen.	
12/11/2018/2018	Inspreker 24	Inwoner Lemmer	Inspreker is tegen zandwinning in IJsselmeer bij Oudemirdum. In de visie wordt op dit punt geen uitspraak gedaan.	zandwinning Er wordt geen medewerking verleend aan zandwinning in het IJsselmeer	in de 2 ^e ontwerpvisie is opgenomen dat er geen medewerking wordt verleend aan grootschalige industriële activiteiten in het IJsselmeergebied
26/10/2018	Inspreker 25	IJB Groep Lemmer	a) IJB Groep geeft aan dat in paragraaf 3.3.5. (waarden van Lemmer) veel aandacht wordt besteed aan toerisme en recreatie en te weinig aan de industrie. b) Naar aanleiding van de tekst op bladzijde 26 over het monitoren van de toegankelijkheid van Lemmer over land en water geeft de IJB-groep aan dat zij zich zorgen maken over de bereikbaarheid van het industrieterrein als er een aquaduct zou komen. Gewezen wordt op het vervoer van lange en zware materialen waar manoeuvreerruimte voor nodig is. Ook bij de huidige inrichting van de openbare ruimte en geplande verbeteringen zijn er problemen. De IJB Groep is verheugd dat er al een gesprek is gepland.	a) De gemeente onderschrijft het grote belang van bedrijven voor Lemmer. Bij een mogelijk aquaduct wordt zeker rekening gehouden met de bereikbaarheid.	in het 2 ^e ontwerp is bij de kenmerken van Lemmer ook de bedrijvigheid benoemd.
29/10/2018	Inspreker 26	Rijksvastgoed-bedrijf	Het Rijksvastgoed bedrijf geeft namens het Ministerie van Defensie aan dat de ontwerp Omgevingsvisie geen aanleiding geeft tot opmerkingen.	De reactie wordt met dank en voor kennisgeving aangenomen.	
01/11/2018	Inspreker 27	Tennet	Tennet geeft aan dat in het plangebied van de Omgevingsvisie diverse hoogspanningsverbindingen aanwezig zijn. Zij verzoekt de gemeente om hier rekening mee te houden. Hoogspanningsleidingen hebben gevolgen voor ontwikkelmogelijkheden. Dit geldt voor bijvoorbeeld voor het oprichten van kleine windturbines, het aanwijzen van vogelweidegebieden, het toestaan van zonneparken, het realiseren van waterbergingsgebieden, het versterken van waterkeringen en het ontwikkelen of aanwijzen van natuurgebieden.	De gemeente is goed op de hoogte van de beperkingen die samenhangen met de aanwezigheid van hoogspanningsleidingen. De hoogspanningsleidingen en daarmee verband houdende zones worden in bestemmingsplannen van de juiste juridische regelingen voorzien. Ook in het op te stellen Omgevingsplan van de gemeente zal hier aandacht aan worden besteed.	
	Inspreker 28	Inwoner Lemmer	Inspreker mist een visie over de industrieterreinen rond Lemmer. Betrokkene vraagt zich af: ▪ of de Lemsterhoek een zogenaamd nat industrieterrein wordt en zo ja wanneer? Vragen over Industrieterreinen bij Lemmer ▪ of het industrieterrein Lemsterpark nog wordt uitgebreid voor grotere bedrijven? Zo ja dan zal er een afslag op de A6 moeten komen, zijn hier plannen voor? ▪ wat de plannen zijn voor het Veka-terrein?	Binnen de gemeente wordt de bedrijvigheid vooral geconcentreerd bij de grotere kernen (Joure, Lemmer, Balk). Dit is in algemene zin in de ontwerpvisie beschreven. Het sociaal economische beleid wordt dit jaar opnieuw bekeken. De visie gaat niet in op de specifieke bedrijventerreinen. Er zijn geen concrete plannen voor een aparte afslag van de A6 en ook niet voor het VEKA-terrein	In de interactieve kaart wordt per soort bedrijventerrein aangegeven wat de kwaliteiten en kenmerken en de lange termijn doelen zijn.
12/11/2018/	Inspreker 29	Inwoner Langweer	a) Inspreker geeft aan dat in de ontwerp Omgevingsvisie ten onrechte wordt ingegaan op de recreatievisie bij het kopje Bestaand beleid in paragraaf 4.2. De recreatievisie heeft geen formele status. Er staan wel actiepunten over recreatie in de ontwerp-Omgevingsvisie. Betrokkene vindt dit merkwaardig. Inspreker wijst erop dat de Omgevingsvisie een integrale visie moet zijn en geen stapel van beleidsvisies. b) Inspreker mist uitleg over de Omgevingswet en het Omgevingsplan. tevens zou deze willen weten wat er voor bezwaar en beroepsmogelijkheden zijn bij de verschillende instrumenten. c) Betrokkene verzoekt om het Bestemmingsplan Hotel Langweerder Wielen (2010) in te trekken. Inspreker geeft onder meer aan dat rechten om een groot hotel te kunnen bouwen nog immer niet zijn benut. Een serie oude bestemmingsplannen is ingescand en digitaal gemaakt. Betrokkene vindt dat de gemeente daarmee onder de actualiseringsplicht uit wil komen. Daarnaast vindt betrokkene het onjuist en verwarrend dat een andere naam is toegekend aan het betrokken bestemmingsplan. Volgens betrokkene ligt er geen raadsbesluit ten grondslag aan het herbestemmen. Op het punt van het hotelplan moet de Omgevingsvisie helemaal anders.	a) Recreatievisie heet nu “Het Programma Recreatie en Toerisme De Fryske Marren”; het betreft geen vastgesteld beleid’. b) Er mist inderdaad uitleg, dat wordt hersteld c) In de raad van 2 juni 2021 is het bestemmingsplan ‘Boornzwaag – Langweerder Wielen’ gewijzigd vastgesteld waarmee het bestemmingsplan ‘Hotel Langweerder Wielen’ 2010 komt te vervallen. In het nieuwe bestemmingsplan is vermeld dat het plan is ingedeeld in het woonplaatsgebied van Joure en niet van Boornzwaag. De verplichting om ruimtelijke plannen digitaal te ontsluiten op www.ruimtelijkeplannen.nl geldt sinds medio 2010. Plannen van vóór die periode ontbraken op de genoemde website (‘witte vlekken’). Deze plannen, inclusief het hotelplan bij Joure, zijn later alsnog als Pdf bestand met digitale plancontour op deze website gezet. Inhoudelijk zijn die plannen hetzelfde gebleven.	a) Het Programma Recreatie en Toerisme De Fryske Marren betreft nog geen vastgesteld beleid. b) Op de gemeentelijke site komt een beknopte uitleg over de Omgevingswet en de rol van de omgevingsvisie. De 2 ^e ontwerp omgevingsvisie ligt na het inspraakrijp verklaren gedurende 6 weken ter visie. c) geen aanpassingen in 2 ^e ontwerp
12/11/2018/18	Inspreker 30	Ondernemers-netwerk Gaasterland e.o.	a) Het Ondernemersnetwerk Gaasterland e.o. is van mening dat de ontwerp Omgevingsvisie meer ingaat op prognoses dan op de wensen van onze inwoners uit met name de kleine dorpen. Het netwerk is van mening dat er maatregelen moeten worden genomen om krimp tegen te gaan. b) De aanleg van glasvezel laat te lang op zich wachten. c) Bij leegkomende boerderijen moet meer mogelijk worden gemaakt (wonen, bedrijven). d) Bereikbaarheid van de dorpen is belangrijk, niet alleen met de auto of fiets	a) Krimp kan niet altijd tegengehouden worden. Wel kunnen de randvoorwaarden voor een goede woon- en werkomgeving verbeterd worden. b) Het glasvezel netwerk wordt ondertussen in het grootste deel van de gemeente uitgerold, c) Deze mogelijkheden worden genoemd d) Dit is bij provincie ingebracht bij de concessieverlening voor het openbaar vervoer.	a) In de 2 ^e ontwerpvisie is nadrukkelijk aandacht voor alle geschikte woonruimte voor alle doelgroepen, ook voor jongeren. Bij aantoonbare vraag ook in kleine kernen maatwerk geboden worden voor woonplannen. b)- c) In het 2 ^e ontwerp worden mogelijkheden benoemd voor meer mogelijkheden bij vrijkomende agrarische boerderijen d) Het streven is dat iedere kern met een vorm van openbaar vervoer bereikbaar blijft. Dit is ook zo in de 2 ^e ontwerpvisie opgenomen.

Reactienota “Ontwerp Omgevingsvisie De Fryske Marren”

			maar ook met betaalbaar openbaar vervoer.		
12/11/2018/18	Inspreker 31	Inwoner Ruigahuizen	a) Inspreker maakt zich zorgen over de terugloop van de biodiversiteit en is blij met de kenschets “natuurlijk en passend bij het karakter” die is aangegeven op de Ja-graag kaart voor de omgeving Gaasterland. Wel vindt inspreker dat dergelijke waarden explicieter moeten worden gemaakt zodat er geen interpretatieverschillen kunnen ontstaan. b) Betrokkene is het eens met Noflik en Kleurrijk, maar heeft moeite met Actief (bladzijde 9). c) De kernwaarden van het zandgebied, van Gaasterland en het IJsselmeer zijn prima omschreven. Betrokkene is echter tegen het intensiveren van watergebonden recreatie, tegen zandwinning en tegen het verder ontsluiten van de kust om deze meer beleefbaar te maken. d) Inspreker pleit voor inzet op energie neutrale openbaar vervoerregelingen en het terugdringen van gemotoriseerd verkeer en van landbouwindustrie (met bestrijdingsmiddelen, lawaai , fijnstof en stank). e) Betrokkene is tegen de verordening veehouder en geurhinder De Fryske Marren, die op bladzijde 27 wordt toegelicht. f) Betrokkene onderschrijft de focus op het segment van rustzoekers en natuurliefhebbers (bladzijde 34). Inspreker pleit ervoor om dit actief te sturen bijvoorbeeld door snelheidsbeperkende maatregelen, het terugdringen van verkeer in natuurgebieden en het weren van mountainbikers en veldrijders. g) Bedrijventerreinen in Gaasterland zouden niet meer uitgebreid moeten worden. h) Bij het onderwerp biodiversiteit schieten de acties naar het oordeel van de inspreker tekort. Biodiversiteit zou meer aandacht moeten krijgen en moet zeker ook betrekking hebben op de landbouw.	a) In de kernwaarden zijn vooral de landschappelijke waarden beschreven. b) De gemeente streeft naar een balans tussen actieve en rustige gebieden. c) De gemeente zal geen medewerking verlening aan zandwinning in het IJsselmeer. Voor Gaasterland en het IJsselmeergebied worden geen intensieve vormen van recreatie nagestreefd. d) De aanbesteding van het openbaar vervoer is een provinciale bevoegdheid. Wel is vanuit de gemeente aangedrongen op het energieneutraal maken van het OV. e) Op- 1 maart 2017 heeft de raad de Verordening geurhinder en veehouderij vastgesteld om een goede balans te verkrijgen tussen de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderij en een goed woon- en leefklimaat. Er is goede nota genomen van het standpunt van inspreker op dit punt. f) In delen van de gemeente is rust juist de recreatieve waarde. Het is aan de ondernemers om deze waarden te benutten. Landelijk is de snelheidsbeperking afgedwongen. De gemeente gaat geen extra snelheidsbeperkende maatregelen uitvoeren. Voor mountainbikers en veldrijders zijn op sommige plekken speciale routes uitgezet. g)Er is nu al geen nieuwvestiging van bedrijven in Gaasterland mogelijk, we bieden wel maatwerk bij uitbreidingswensen van bestaande bedrijven h) Natuur inclusief boeren is inderdaad onderbelicht in de 1^e ontwerp visie	a) Voor Gaasterland en voor meerdere gebieden zijn deze uitgebreid beschreven tezamen met de opgaven voor het gebied b) Voor sommige gebieden, zoals een deel van de meren, worden wel actieve vormen van recreatie nagestreefd. c) In de 2^e ontwerpvisie is opgenomen dat bij het IJsselmeergebied binnen De Fryske Marren er een balans moet zijn tussen recreatie, natuur en cultuurhistorie. Er wordt Vooral gestreefd wordt naar recreatief medegebruik. Geen grootschalige (verblijfs) recreatieve ontwikkelingen. d) In de centra van de kernen komt de fietser en de wandelaar centraal te staan. De auto wordt ondergeschikt. e) Geen verandering in 2^e ontwerp. f) Bij een aantal gebieden wordt rust net als openheid als belangrijke waarde genoemd. g) Er is ook binnen de 2^e ontwerpvisie geen nieuwvestiging van bedrijven in Gaasterland mogelijk, we bieden wel maatwerk bij uitbreidingswensen van bestaande bedrijven h) Boeren die meer natuur inclusief willen gaan werken kunnen rekenen op gemeentelijke steun.
14/11/2018	Inspreker 32	Stichting Dorpsbehoud Lemsterland, Stichting Oud Lemmer en de SDL-werkgroep; Harmonisatie Gemeentelijk Monumenten-beleid	a) De insprekers zouden graag zien dat het opstellen en uitvoeren van het gemeentelijke monumentenbeleid (zoals verwoord in de SDL notitie) en het erfgoedbeleid wordt opgenomen in hoofdstuk 5 bij de acties. b) Bij lintdorpen in het veenweidegebied wordt karakteristieke bebouwing als een te versterken waarde aangegeven. Dit zou bij elk deelgebied moeten gebeuren. c) Bij “Wat gaan we doen?” op bladzijde 28 willen insprekers de tekst aanvullen in de zin dat ook bij het buitengebied de identiteit vertrekpunt en inspiratiebron is.	a) In 2019 is het gemeentelijk erfgoedbeleid vastgesteld. b) Dit wordt uitgebreid karakteristieke bebouwing c) Ook in het buitengebieden zijn de waarden uitgangspunt bij ontwikkelingen	b) ook bij andere bebouwingsgebieden is ingegaan op de karakteristieke bebouwing c) de waarden van het buitengebied zijn in de kaarten beschreven. Ook is een verwijzing opgenomen naar de landschapsbiografie Súdwesthoeke (www.landschapsbiosudwesthoeke.nl) waarin erg uitgebreid informatie over de cultuurhistorische waarden wordt gegeven.
14/11/2018	Inspreker 33	Krite Mar en Gaast (KMG)	a) KMG vraagt om de opsomming van bestaand beleid compleet te maken. b) De insprekers vinden de uitgebreide beschrijving van kernwaarden en thema’s goed maar willen concreet weten hoe de leefbaarheid en fysieke leefomgeving wordt ingericht (met als voorbeeld de Omgevingsvisie voor de stad Groningen). c) Insprekers doen de suggestie om naast de te versterken waarden ook de strategie per gebied te benoemen. d) Betrokkene pleiten voor het opnemen van een vermelding van het dorp Broek als een van de weinige herkenbare vaartdorpen. Er wordt gevraagd om uitleg en aanvulling van de Vegelinstructuren. Betrokkenen geven aan dat de Groote Sintjohannesgaaster Veenpolder moet worden toegevoegd op bladzijde 11 en dat op bladzijde 18 (dit moet zijn 16) derhalve moet worden gesproken over een viertal veenpolders. Betrokkenen doen een aanbeveling om op bladzijde 16 voor het gebied tussen Joure en Heerenveen aan te geven dat de openheid belangrijk is en de functie als migratiegebied voor de fauna. e) Betrokkenen pleiten ervoor om bebouwing op oevers uit te sluiten. f) Insprekers stellen voor het begrip “maatwerk” in te perken en aan te geven dat kritische toetsing plaats moet vinden in die zin dat geen afbreuk wordt gedaan aan de collectieve waarden in ons buitengebied. Deze hebben voorrang. g) Betrokkenen hebben bij de algemene waarden Kleurrijk, Actief, Noflik en Samen problemen met “Actief”. De ingebrachte punten komen hierbij	a) Het is ondoenlijk al het huidige beleid op te nemen. Er is hierin een selectie gemaakt van het meest relevante beleid b) Zie opmerking 2^e ontwerp c) Zie opmerking 2^e ontwerp d) De detaillering is inderdaad belangrijk. Ondertussen is de landschapsbiografie gerealiseerd waar in het 2^e ontwerp ook naar verwezen wordt. Zie verder opmerking 2^e ontwerp e) Beleefbaarheid van water is bij de kwaliteiten en kenmerken opgenomen f) Maatwerk heeft inderdaad richting nodig. Strakke randvoorwaarden passen daar binnen de omgevingsvisie echter niet in. g) Verwezen wordt naar de beantwoording van de punten opgenomen bij inspreker 31. h) De gemeente streeft naar een balans tussen actieve en rustige gebieden.	a) Er zijn in de tekst links opgenomen naar de meest recente en voor de omgevingsvisie meest relevante beleidsstukken. b) Ook bij het 2^e ontwerp is de visie beperkt tot de hoofdlijnen c) In de interactieve kaart(en) zijn per gebied de huidige kwaliteiten, de lange termijn doelen en de opgaven benoemd d) Er is een link opgenomen naar de landschapsbiografie waar de structuren en gebieden zijn beschreven. De diepe veenpolders zijn in de interactieve kaart opgenomen. e) In de tekst is opgenomen dat oevers en kades zo veel mogelijk openbaar moeten blijven. f) De omschreven kenmerken en kwaliteiten geven evenals de lange termijn doelen en opgaven richting aan het maatwerk h) Voor sommige gebieden, zoals een deel van de meren, worden wel actieve vormen van recreatie nagestreefd.

Reactienota “Ontwerp Omgevingsvisie De Fryske Marren”

			overeen met die van inspreker 31.		
14/11/2018	Inspreker 34	Vereniging Moai Skarsterlân	De vereniging Moai Skarsterlân ondersteunt de reactie van inspreker 29.	Verwezen wordt naar de beantwoording van de punten opgenomen bij inspreker 29.	
14/11/2018	Inspreker 35	Inwoner Rotstergaast	a) Inspreker vraagt zich af hoe de gemeente het actiepunt wat betreft communicatie daadwerkelijk gaat verbeteren. Betrokkene is van mening dat de communicatie vanuit de gemeente nog steeds onder de maat is. b) Betrokken vraagt daarnaast naar de verbetering van de digitale bereikbaarheid. Wat gaat de gemeente hieraan doen? Er is geld uitgetrokken om initiatieven te ondersteunen in grijze gebieden. Betrokkene geeft aan dat er wel wat gebeurt in gebieden met een relatief goede dekking maar niet in het buitengebied.	a) Het is spijtig dat de communicatie vanuit de gemeente zo wordt beleefd. De gemeente heeft in de ontwerp Omgevingsvisie het belang van goede communicatie benoemt en werkt eraan. Als er specifieke klachten/voorbeelden zijn kunt u deze melden en kunnen wij deze gebruiken om de communicatie nog beter te laten verlopen. b) In het gehele buitengebied wordt het glasvezelnetwerk de komende tijd uitgerold	a) ook in de 2 ^e ontwerpvisie is samenwerking en participatie een belangrijk onderwerp.
15/11/2018	Inspreker 36	Recron	a) De Recron benadrukt dat het landschap van groot belang is voor de toeristisch recreatieve economie. Zij vraagt om goed onderzoek waaruit blijkt hoe groot dit economisch belang is. Ook vraagt de Recron om bij uitbreidingsprojecten in het buitengebied de effecten op recreatie en toerisme in beeld te brengen. Inspreker zou dit opgenomen willen zien in de acties bij hoofdstuk 5. b) Het maatwerk op het gebied van geurhinder vindt de Recron verkeerd omdat geurhinder niet positief is voor toerisme en recreatie. c) De ontwikkelingen in Airbnb zijn ook negatief voor de sector. De Recron pleit voor beleid op dit punt. d) Voor wat betreft de “Ja graag” kaart op bladzijde 39 kan de Recron instemmen als deze kaart suggesties geeft. De kwalificaties mogen echter niet verplichtend worden opgelegd.	a) onderzoek belang recreatie Binnen het sociaal economisch onderzoek dat is uitgevoerd is ook de toeristische recreatieve economie betrokken. Daarnaast luidt één van de zeven prioritaire opgaven van het provinciaal beleid: toeristische data op orde. Dit gaat ook zeker om het, in samenwerking met de gemeenten, beschikbaar maken en krijgen van data i.h.k.v. de toeristisch-recreatieve economie. b) Het gaat om een goede balans te behouden tussen de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderij en geurhinder en een goed woon- en leefklimaat voor bewoners en recreanten. c) De gemeente heeft geen apart beleid ten aanzien van AirBnB, de handhaving is moeilijk. De AirBnB is nu van beperkte omvang in de gemeente, het wordt wel in de gaten gehouden d) De Ja- graag kaart vervalt.	a) zie bij reactie gemeente b) In de 2^e ontwerpvisie is geen apart beleid opgenomen ten aanzien van geur en recreatie. c) in de 2^e ontwerpvisie is alleen in algemene zin ingegaan op de visie ten aanzien van recreatie.
15/11/2018	Inspreker 37	Inwoner Lemmer	Inspreker mist een aantal concrete zaken waar over nagedacht moet worden voor de kern Lemmer: ▪ veiligheid (onverlichte fietspaden); ▪ aquaduct in de rondweg; ▪ voorzieningen voor de jeugd ter voorkoming van hangplekken; ▪ ontsluiting van de Rien; ▪ vliegveld Lelystad; ▪ aantrekkelijkheid voor fietsers; ▪ Lemster boulevard langs het strand; ▪ ontwikkeling industrieterreinen; ▪ op/afrit op A6 voor zwaar verkeer; ▪ grote woonkavels aan het water; ▪ nieuwbouw starters en senioren; ▪ woonplek voor arbeidsmigranten; ▪ opdoeken of verplaatsing camping ten gunste woningbouw; ▪ herontwikkeling terrein Veka.	Zie hiervoor deels reactie bij insprekers 8, 13, 19, 28, wat betreft het aquaduct, de ontsluiting van de Lemster Rien, vliegveld Lelystad, ontwikkeling van industrieterreinen, afrit A6, woonkavels, overig nieuwbouw, woonruimte arbeidsmigranten, de locatie van de camping en het terrein van VEKA. Fietspaden worden vooral verlicht bij kruisingen. Er is geen concreet plan voor een boulevard langs het strand, wel wordt er gekeken hoe de strandzone beter aan kan sluiten bij het centrum zodat er één aantrekkelijke zone ontstaat.	Zie hiervoor deels reactie bij insprekers 8, 13, 19, 28
15/11/2018	Inspreker 38	Ondernemers-vereniging Lemmer.	De OLV heeft te weinig tijd gehad om de ontwerp Omgevingsvisie aan leden voor te leggen. Wel hebben zij vernomen dat de visie niet de visie is van vele ondernemers.	De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen. Door diverse inwoners en bedrijven uit Lemmer en omgeving is gereageerd. Zie de inbreng van insprekers 4, 8, 17, 19, 22, 24, 25, 28, 32 en 37.	n.v.t.
15/11/2018	Inspreker 39	Inwoner Kolderwolde	Inspreker is het eens met de te versterken waarden van de IJsselmeerkust. Dit is echter strijdig met de plannen voor zandwinning. Betrokkene geeft ook aan dat te weinig rekening is gehouden met het landschap bij het realiseren van een park met chalets in de buurt van de Bokkeleane en bij de positionering van een ligboxenstal bij Kolderwolde.	De raad verleent geen medewerking aan zandwinning in het IJsselmeer. Dit document gaat over de toekomst. Het landschap is één van de belangrijke kaders voor ontwikkelingen.	In de 2e ontwerpvisie is expliciet opgenomen dat de gemeente geen medewerking zal verlenen aan grootschalige industriële activiteiten in het IJsselmeergebied. De landschappelijke kwaliteiten zijn belangrijke kaders voor nieuwe ontwikkelingen.
15/11/2018	Inspreker 40	Vermilion Energy Netherlands B.V.	Inspreker geeft aan dat het Rijksbeleid op het gebied van gas niet juist is verwoord. Inspreker geeft aan dat het Rijksbeleid moet worden meegenomen in de Omgevingsvisie. Daarnaast meldt inspreker dat de gemeenteraad niet bevoegd is om de winning van aardgas in de gemeente te weren.	De uitleg in de Omgevingsvisie in de voetnoot bij “van het gas af” is onjuist en vervalt. Een Omgevingsvisie onder de Omgevingswet bindt alleen het overheidsorgaan dat de visie vaststelt. De gemeente is vrij om in de visie te melden dat zij in verband met potentiële risico’s geen mogelijkheid ziet voor het winnen van aard- of schaliegas. Ook als dat (op dit moment nog) niet in regels van een Omgevingsplan kan worden vastgelegd.	Gaswinning niet past in het streven van de gemeente naar een fossielvrije gemeente. Er wordt in de 2 ^e ontwerpvisie daarnaast vooral ingegaan op de wijze waarop de gemeente fossielvrij kan worden. Het aardgasvrij maken van wijken is een onderdeel daarvan.
15/11/2018	Inspreker 41	Hondenuitlaat-service Lemmer	a) Inspreker geeft aan dat wandelpaden in de gemeente beter zouden moeten worden onderhouden. Nu zijn paden overwoekerd. Tevens meldt betrokkene dat bossen langs of nabij woonwijken moeten worden onderhouden en geschikt moeten zijn voor kinderen en natuureducatie. Inspreker geeft een	a) Specifieke klachten over de openbare ruimte die eigendom van gemeente kunnen bij het klant contact centrum gemeld worden b) Het is voor de omgevingsvisie te gedetailleerd om hondenlosloopgebieden aan te wijzen. Wel is er aandacht voor	Er zijn in de 2 ^e ontwerpvisie geen specifieke honden uitlaatplekken opgenomen. Wel is er veel aandacht voor het belang van bewegen en gezondheid en de faciliteiten die daarvoor nodig zijn.

Reactienota “Ontwerp Omgevingsvisie De Fryske Marren”

			voorbeeld over een plek bij Lemmer waar het fout ging en door kinderen geplante fruitbomen werden afgezaagd. b) Inspreker vraag naar betere voorzieningen voor honden. Specifiek is er behoefte aan plekken waar ze los kunnen lopen. In Lemmer zou dat bijvoorbeeld de landtong kunnen zijn achter de Heegermeerstraat. Betrokken is hondentrainster en zou graag in gesprek gaan met de gemeente over dit punt.	bewegen en gezondheid. De suggestie voor de landtong achter de Heegstermeerstraat botst met het gebruik als begrazingsgebied voor schapen.	
15/11/2018	Inspreker 42	Dorpsbelang Wijckel	a) Dorpsbelang Wijckel vindt dat in de Omgevingsvisie duidelijker keuzes moeten worden gemaakt. Nu is het teveel een beschrijving van wat er al is en wat er al gedaan wordt. Dorpsbelang pleit voor de volgorde ambities-speerpunten-strategie-acties. b) Er moet beter worden verteld hoe iets gerealiseerd wordt. Dorpsbelang meldt dat het hoofdstuk 5 niet is ingevuld met de rolverdeling tussen de samenleving en de gemeente en dat acties niet zijn geprioriteerd. Zij geven in een bijlage aan hoe zijn zelf de rolverdeling en de prioritering zien. c) De analyse van kernwaarden vindt Dorpsbelang waardevol maar Wijckel is bij paragraaf 3.4.4. niet genoemd en de omschrijving van meren en oevers is niet compleet. d) Dorpsbelang vindt dat landschap, natuur en cultuurhistorie maar kort worden benoemd. Dit verdient een eigen paragraaf. Dorpsbelang geeft voorts per hoofdstuk opmerkingen over de Omgevingsvisie. Hoofdstuk 1 - de tekst over afweging planinitiatieven is niet goed te begrijpen; - de leeswijzer klopt niet. Hoofdstuk 2 - de uitleg omgevingsvisie/omgevingsplan kan beter. Hoofdstuk 3 - bij de waardenbeschrijving worden diverse aanvullingen gegeven. Hoofdstuk 4 - verzoek om fietsers voorrang te geven op kruisingen; - aangeven dat de witte gebieden prioriteit krijgen bij het verbeteren van de digitale bereikbaarheid; - toevoegen bij de acties dat aandacht is voor behoud Fries erfgoed dat nu nog niet beschermd is bij bedrijfsbeëindiging; - twijfels bij het bestaande maatwerk geurhinderbeleid; - bieden van sportfaciliteiten uitbreiden met het onderhoud daarvan; - vraag wat er gebeurt na het opstellen van de landschapsbiografie; - vraag om een definitie van milieugevoelige functies; - meer natuur- en landschapsbescherming benoemen; - meer over het woonklimaat in het buitengebied; - bij het onderdeel participatie in onderzoek omgevingsbewuste landbouw, meer expliciet aangeven waar op wordt gedoeld; - bij energie neutrale gemeente consequent het jaartal benoemen; - pleit voor het opnemen van een ontwikkeling naar een meer natuurlijke waterhuishouding; - bij het ondersteunen van initiatieven op het gebied van duurzame energie aangeven wat we niet willen. Geen hoge windturbines, geen zonnevelden in open gebied, maar wel zon op daken en in de oksels van infrastructuur; - onderwerp biodiversiteit moet meer aandacht krijgen en ook betrekking hebben op de landbouw.	a) Zie bij opmerking 2° ontwerp. b) De rolverdeling zal per actie en per project bepaald worden. c) De beschrijving van kernwaarden is uitgebreid. d) de landschapsbiografie is ondertussen gerealiseerd. Daarin is zeer veel informatie opgenomen over de cultuurhistorische waarden in het buitengebied van de gemeente Per hoofdstuk: zie hiernaast wat in de 2° ontwerpvisie is opgenomen. + Er kan niet in algemene zin gesteld worden dat fietsers altijd voorrang moeten krijgen bij kruisingen.	a) Er is per gebied aangegeven wat de kenmerkende waarden, de lange termijn doelen en de opgaven zijn. Daarnaast zijn in de teksten prioriteiten aangegeven. b) Er wordt in algemene zin ingegaan op de verschillende rollen voor overheid en inwoners. De visie is op hoofdlijnen. c) zie a) d) Er is een link opgenomen naar de landschapsbiografie. Ook zijn bij de deelgebieden de kenmerkende waarden beschreven. - Er is in grote lijn aangegeven hoe met nieuwe initiatieven wordt omgegaan. - Er is een introductiefilmpje die aangeeft hoe men de omgevingsvisie kan lezen - Er wordt informatie over de omgevingsvisie en omgevingswet opgenomen op de gemeentelijk site waar de omgevingsvisie komt te staan. - Het hangt van de situatie af of fietsers in de voorrang zijn - Het glasvezelnetwerk is ondertussen in een groot deel van de gemeente uitgerold. - In de visie wordt meerdere malen ingegaan op het belang van erfgoed - De visie is op hoofdlijnen en de uitwerking komt o.a. in het omgevingsplan en bij de omgevingstafels . Daarin worden functies gedefinieerd. - Er is in de 2° ontwerp van uit gegaan dat de gezondheidsnormen alleen na zeer goede afweging versoepeld kunnen worden. - Daarnaast werken we aan een beperking van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op plaatsen waar mensen wonen. - De visie gaat vooral uit van wat we wel willen - De grote lijn van de het concept duurzaamheidsprogramma is in het 2° ontwerp opgenomen. - Biodiversiteit krijgt op meerderen plekken aandacht
15/11/2018	Inspreker 43	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat	Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat geeft aan dat zij moeite heeft met de uitspraak van de gemeente over de winning van aard- en schaliegas. Het actiepuntpunt op pagina 42 “het weren van winning van (schalie)gas in het grondgebied van De Fryske Marren, doorkruist het nationale beleid op onaanvaardbare wijze.	Een Omgevingsvisie onder de Omgevingswet bindt alleen het overheidsorgaan dat de visie vaststelt. De gemeente is vrij om in de visie te melden dat zij in verband met potentiële risico’s geen mogelijkheid ziet voor het winnen van aard- of schaliegas. Ook als dat (op dit moment nog) niet in regels van een Omgevingsplan kan worden vastgelegd. Zie ook inspreker 40	Gaswinning niet past in het streven van de gemeente naar een fossielvrije gemeente. Er wordt in de 2e ontwerpvisie daarnaast vooral ingegaan op de wijze waarop de gemeente fossielvrij kan worden.
15/11/2018	Inspreker 44	Ondernemersvereniging Sint	a) De ondernemersvereniging mist ambitie in de Ontwerp Omgevingsvisie. Wat voor gemeente wil De Fryske Marren zijn?	a) Zie opmerkingen 2° ontwerpvisie b) Zie opmerkingen 2° ontwerpvisie	a) In de 2° ontwerpvisie is duidelijk aangegeven dat de energietransitie één van de belangrijkste speerpunten is. Daarnaast zijn wonen, landschap,

Reactienota “Ontwerp Omgevingsvisie De Fryske Marren”

		Nicolaasga:	b) De vereniging zou graag een algemene uitspraak zien over woningbouw en bedrijfsontwikkeling. Het dorp heeft daar behoefte aan. De vereniging mist de koppeling met dorpsvisie Sint Nicolaasga.		gezondheid en bedrijvigheid van belang. b) Het volgende is opgenomen in de 2 ^e ontwerpvisie: Wonenbouw bij kernen De grootste vraag naar woningen ligt in de grotere kernen (Joure, Lemmer, Balk en Sint Nicolaasga) . In de andere kernen willen we bouwen bij aantoonbare vraag. Initiatieven vanuit de dorpen beoordelen we per locatie en als maatwerk. We nemen hierin als gemeente in principe geen ontwikkelrisico's maar kan waar mogelijk faciliteren. In sommige kernen zal op termijn door de demografische transitie zich ook een ontwikkelopgave voordoen. De gemeente zal in gezamenlijkheid door inwoners ingebrachte visies (w.o. Masterplan St Nyk) integraal beoordelen ten einde de leefbaarheid op lange termijn te bevorderen. Dit is ook zo opgenomen in de recent vastgestelde woonvisie. Bedrijvigheid: Voor bestaande bedrijven zal met maatwerk bekeken worden welke ontwikkelmogelijkheden er zijn. Bedrijvigheid wordt verder gestimuleerd bij de grotere kernen
15/11/2018	Inspreker 45	Inwoner Kolderwolde	Betrokkene geeft aan dat alle goede ideeën ten spijt, de huidige praktijk anders is. Ontwikkelingen zoals zandwinning, chaletparkjes bij Harich, nieuwe ligboxenstallen en de intentie tot gaswinning zijn negatief. Dit komt het vertrouwen in de gemeente niet ten goede.	Het is spijtig dat het niet het vertrouwen in de gemeente ten goede komt. Met de visie proberen we de huidige praktijk om te buigen naar de nieuwe opgaven.	
15/11/2018	Inspreker 46	N.V. Nederlandse Gasunie	De N.V. Nederlandse Gasunie heeft op dit moment geen opmerkingen. Maar zij wil wel betrokken blijven bij de thema's omgevingsveiligheid en bij de warmtevisie die te zijner tijd wordt opgesteld.	De reactie wordt met dank en voor kennisgeving aangenomen. Bij het opstellen van de warmtevisie zullen diverse partners waaronder de N.V. Nederlandse Gasunie worden betrokken.	zie bij reactie gemeente
15/11/2018	Inspreker 47	Dorpsbelang Sintjohannesga e.o.	a) Dorpsbelang Sintjohannesga wil graag dat hun dorpsvisie verwerkt wordt in de Omgevingsvisie. b) Zij pleiten voor verdere ontwikkeling van het lintdorp, met faciliteiten en woningen passend bij het landschap.	a) De gemeente zal in gezamenlijkheid door inwoners ingebrachte visies (w.o. de dorpsvisie Sintjohannesga) integraal beoordelen ten einde de leefbaarheid op lange termijn te bevorderen. De dorpsvisies worden niet apart in de omgevingsvisies opgenomen b) Zie opmerking 2 ^e ontwerpvisie.	a) Ook de 2e ontwerpvisie is op hoofdlijnen en er wordt niet op de aparte dorpsvisies ingegaan. b) De grootste vraag naar woningen ligt in de grotere kernen (Joure, Lemmer, Balk en Sint Nicolaasga) . In de andere kernen willen we bouwen bij aantoonbare vraag. Initiatieven vanuit de dorpen beoordelen we per locatie en als maatwerk. We nemen hierin als gemeente in principe geen ontwikkelrisico's maar kan waar mogelijk faciliteren.
15/11/2018	Inspreker 48	Plaatselijk Belang Sint Nicolaasga	a) Plaatselijk Belang vindt de Omgevingsvisie niet uitnodigend om te lezen. De beschrijving van de kernwaarden getuigt niet van ambitie. Samenvattend vindt Plaatselijk Belang de visie te lang, te gedetailleerd, op meerdere manieren te interpreteren, te behoudend en te sturen. b) De term Bouwdorp wordt als stigmatiserend ervaren en dekt de lading van het dorp niet. c) Plaatselijk Belang ziet graag een koppeling met de eigen dorpsvisie en het Masterplan Sint Nicolaasga.	a) De vorm van de omgevingsvisie is aangepast en meer op hoofdlijnen. b) De term “Bouwdorp” komt niet meer terug c) De gemeente zal in gezamenlijkheid door inwoners ingebrachte visies (w.o. de dorpsvisie Sint Nicolaasga) integraal beoordelen ten einde de leefbaarheid op lange termijn te bevorderen. De dorpsvisies worden niet apart in de omgevingsvisies opgenomen	a) De omgevingsvisie is nu een website waardoor de overzichtelijkheid toe is genomen. De kenmerkende waarden zijn sterk uitgebreid en aangevuld met de lange termijn doelen en de opgaven per gebied. c) Ook de 2e ontwerpvisie is op hoofdlijnen en er wordt niet op de aparte dorpsvisies ingegaan.
16/11/2018	Inspreker 49	Wetterskip Fryslân	a) Het Wetterskip geeft aan dat zij bouwstenen hebben aangereikt voor het opstellen van Omgevingsplannen (zie de Friese bouwsteen water bij de Omgevingslabs en route kaart klimaatbestendig Fryslân). b) Volgens het Wetterskip is er meer aandacht en een concretere invulling voor klimaat en veenoxidatie nodig. Het Wetterskip doet het aanbod om hier gezamenlijk naar te kijken. c) Ook geeft het Wetterskip aan dat het vervolg van het proces duidelijk moet worden gemaakt.	a) Deze bouwsteen zal gebruikt worden bij de omgevingsplannen. b) Klopt dat hier meer aandacht voor nodig is. c) zie opmerking 2 ^e ontwerpvisie	a) Er wordt in de 2 ^e ontwerpvisie ingegaan op meerdere wateraspecten. b) Er wordt uitgebreid aandacht besteed aan de veenweide problematiek. Daarnaast ook aan de energietransitie en klimaatadaptatie. c) De omgevingsvisie is een lange termijn visie en dient als basis voor de omgevingsplannen en voor initiatieven die daarin uiteindelijk toch niet passen.
16/11/2018	Inspreker 50	Eigenaar recreatiewoning Terherne	Inspreker is eigenaar van een woning in het villapark Terherne. Betrokkene vraagt om het openhouden van de zichtlijnen tussen de bouwblokken. Deze zichtlijnen hebben nu een groene bestemming, maar er zou een bestemmingsplan herziening voor het villapark aanstaande zijn.	Er is hiervoor geen bestemmingsplan in procedure. De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen waarin niet ingegaan wordt op de inrichting van recreatieterreinen.	n.v.t.
16/11/2018	Inspreker 51	Plaatselijk Belang Langweer	a) In de definitieve reactie geeft Plaatselijk Belang Langweer aan dat zij de visie veel te algemeen vinden. b) Langweer wordt maar een paar keer genoemd. Plaatselijk Belang herkent zich in de genoemde kernwaarden maar vraagt zich af wat het betekent als ze met de Omgevingsvisie instemt. c) Plaatselijk Belang mist de samenhang met andere visies zoals woonvisie en recreatievisie en vindt de samenloop in de procedures van deze plannen lastig. Plaatselijk Belang hield een bewonersavond waaruit bleek dat leefbaarheid en recreatie in het dorp sterk verbonden zijn. Bewoners vinden	a) De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen b) De huidige kwaliteiten, lange termijn doelen en opgaven zijn leidend voor nieuwe ontwikkelingen. c) de omgevingsvisie moet een lange termijn visie voor integrale ruimtelijke ontwikkeling zijn. Ook recreatieve ontwikkelingen moeten aansluiten bij de huidige kwaliteiten, lange termijn doelen en opgaven.	b) De huidige kwaliteiten, lange termijn doelen en opgaven zijn in de interactieve kaarten uitgebreid beschreven en deze zijn leidend voor nieuwe ontwikkelingen. c) Ontwikkelingen moeten aansluiten bij de opgaven in een gebied.

Reactienota “Ontwerp Omgevingsvisie De Fryske Marren”

			dat het dorp zowel op recreatie- als op woongebied moet groeien om de leefbaarheid te behouden.		
16/11/2018	Inspreker 52	Inwoner Mirns	a) Inspreker vraagt om herstel van de zichtlijn vanuit het Rijsterbos van de Lytse Murnserleane naar het IJsselmeer. Hier is beplanting ontstaan die gekapt zou moeten worden. b) Ook vraagt de betrokkene om het Fries in de openbare ruimte te gebruiken. Dit kan bijvoorbeeld door op de informatieborden ook uitleg in het Fries te geven.	a),De visie is op hoofdlijnen en gaat niet in op de aparte zichtlijnen. De opmerking is wel doorgegeven aan de beheerder. c) De gemeente voert een actief taalbeleid. Zoveel als mogelijk en historisch verantwoord krijgen plaatsnamen en nieuwe straten een friestalige naam. Dit geldt ook voor informatieborden. Deze zullen meestal tweetalig worden uitgevoerd. Hierbij wordt de normale vervangingscyclus gevolgd.	a) De kernmerken van de gebieden zijn beschreven. De omgevingsvisie blijft een visie op hoofdlijnen. In het 2 ^e ontwerp is een link naar de landschapsbiografie gemaakt die meer gedetailleerd ingaat op de cultuurhistorische waarden van o.a. de lanen en de bossen.
16/11/2018	Inspreker 53	Inwoner Lemmer	Inspreker geeft aan dat hij tegen de werkzaamheden aan de N359 is als deze niet samengaan met de aanleg van een aquaduct. Betrokkene geeft aan dat er onveilige situaties ontstaan.	zie inspreker 8 Er zijn op dit moment geen concrete plannen voor het realiseren van een aquaduct. Wel wordt voorkomen dat er maatregelen worden uitgevoerd die een mogelijk aquaduct in de toekomst kunnen bemoeilijken. Nu de werkzaamheden van de N359 afgerond zijn zullen de eerste komende jaren de effecten gemonitord worden. Pas daarna kan een besluit over nieuwe maatregelen genomen worden.	De wens voor een aquaduct is opgenomen in de 2 ^e ontwerpvisie.
16/11/2018	Inspreker 54	GGD Fryslân	a) De GGD Fryslân geeft aan dat gezondheid beter kan worden geborgd. In plaats van het toetsen aan wettelijke normen adviseert de GGD dat een toets wordt gedaan op basis van de meer verstrekkende gezondheidkundige advieswaarden. b) De GGD adviseert om concrete ambities met betrekking tot gezondheid in de visie op te nemen. Zij doelt daarbij bijvoorbeeld op het inrichten van de ruimte zodanig dat deze uitnodigt tot gezond gedrag. Ook gaat het om voorzieningen gericht op gezondheid en om bescherming tegen ziekmakende omgevingsfactoren. De GGD biedt aan om daar gezamenlijk naar te kijken.	a) b) Gezondheid was in het 1 ^e ontwerp inderdaad onderbelicht. Hierover is contact geweest met de GGD.	a)b) Gezondheid is een integraal onderdeel geworden van de 2 ^e ontwerp visie en komt bij alle onderwerpen terug.
16/11/2018	Inspreker 55	Dorpsbelang Oudehaske	a) Dorpsbelang Oudehaske geeft aan dat de Omgevingsvisie een prettig leesbaar stuk is. Zij waardeert het dat bij ieder speerpunt wordt aangegeven “wat gaan we doen”. Er staat veel informatie in maar Oudehaske wordt maar één keer genoemd en het Nannewiid nooit. Dat is een gemiste kans. b) Dorpsbelang vraagt zich af hoe het actiepunt dat we moeten bouwen voor bijvoorbeeld senioren zich verhoudt tot het verbod om te bouwen buiten het bestaand bebouwd gebied. c) Tot slot vraagt Dorpsbelang om meer duidelijkheid over de Haskerveenpolder en de aanwijzing tot wederopbouwgebied van nationaal belang.	a) De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen waarbij niet iedere kern meerdere keren genoemd wordt. b) bouwen buiten bestaand bebouwd gebied c) Haskerveenpolder, De selectie als Wederopbouwgebied van de Haskerveenpolder staat voor het behouden en ontwikkelen van cultuurhistorische en landschappelijke elementen als de Vegelinstroken en de eendenkooi.	a) In de interactieve kaarten zijn alle kernen opgenomen met een beschrijving die wat betreft het bebouwd gebied grotendeels gebaseerd is op de welstandsnota en inbreng vanuit de vakdisciplines. Het Nannewiid is opgenomen in de interactieve kaart als onderdeel van de meren. b) Er is deels ruimte voor nieuwe functies zoals wonen in vrijkomende agrarische bebouwing. Daarnaast zijn er inbreidingslocaties waar specifiek aandacht is voor senioren. c) De selectie als wederopbouwgebied wil stimuleren dat de bijzondere eigenschappen en kwaliteiten van het wederopbouwgebied in de toekomst behouden blijven via de ruimtelijke ordening. In de omgevingsvisie is dit in die zin betrokken.
13/11/2018	Inspreker 56	Juridisch adviesbureau Koudum	Namens woonachtigen in Rijs wordt een reactie ingebracht door een juridisch adviesbureau. Insprekers stemmen in met de kernwaarden die voor Gaasterland en daarmee ook voor Rijs worden omschreven. Insprekers hebben vragen over de toegekende bestemming en de daadwerkelijke activiteiten bij de Teatertún te Rijs. Zij menen dat deze activiteiten strijdig zijn met de kernwaarden kleinschaligheid, ecologie en rust die de gemeente omschrijft in de ontwerp Omgevingsvisie. Betrokkenen verzoeken om handhaving ten aanzien van de activiteiten bij de Teatertún.	In de ontwerp Omgevingsvisie worden geen uitspraken gedaan op perceelniveau wat betreft geldende bestemmingsplannen. Hiervoor is het later op te stellen Omgevingsplan voor de gemeente het aangewezen kader.	De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen waarin geen specifieke uitspraken staan over concrete locaties. De omgevingsvisie biedt geen grondslag voor handhaving.
12/11/2018	Inspreker 57	Recreatiecentrum Sondel B.V.	a) Het Recreatiecentrum Sondel B.V. vindt dat bij de kernwaarden van de gemeente, Gaasterland ondergeschikt is gemaakt aan de watersport. Er is meer aandacht nodig voor de landtoerist. Betrokkene geeft aan dat het vreemd is dat de Recreatievisie wordt genoemd als een visie die in ontwikkeling is. De behandeling van de Recreatievisie is immers uitgesteld. Het recreatiecentrum verwijst naar de zienswijze op de Recreatievisie. Ook in die zienswijze wordt ingegaan op de landrecreatie die in de lift zit (met name ouderen en e-bikers) en de watersport die achteruitgaat en vergrijsst. Volgens betrokkene legt de gemeente de prioriteit ten onrechte bij de watersport. Betrokkene geeft aan dat er nog veel groei mogelijk is. b) In de ontwerp Omgevingsvisie wordt gesproken over het openhouden en versterken van het landschap. Maar de praktijk is anders. Er worden vergunningen verleend voor zicht en ruimtebeperkende objecten zoals stallen voor intensieve veehouderij. Ook zandwinning past niet bij de geformuleerde	a) Zowel land-als waterrecreatie is van belang binnen De Fryske marren b) Het is een belangrijke opgave om in de toekomst de gekoesterde kernmerken van het landschap te beschermen en te ontwikkelen. De huidige landbouw moet echter ruimte krijgen om te innoveren zodat deze klaar is voor de toekomst. c) De gemeente gaat geen maatregelen nemen om melkfabriek Sloten te verplaatsen. d) Inbreiding gaat inderdaad voor uitbreiding. e) De gemeente geeft geen medewerking aan zandwinning in het IJsselmeer. f) De traditionele landbouw moet ruimte houden om te innoveren om klaar te zijn voor de toekomst g) -	a) Voor zowel land- als waterrecreatie is binnen de 2^e ontwerpvisie aandacht. b) De landbouw krijgt ruimte om te innoveren zodat deze klaar is voor de toekomst. Er zal geen medewerking aan grootschalige industriële activiteiten in het IJsselmeergebied gegeven. c) De omgevingsvisie gaat over de hoofdlijnen voor de toekomst. Nieuwe ontwikkelingen zullen daaraan getoetst worden. De gemeente zal geen acties ondernemen om de bestaande melkfabriek te verplaatsen. d) In de 2^e ontwerpvisie is aangegeven dat voor iedere doelgroep passende woonruimte moet zijn. Daarnaast is ruimte opgenomen voor functieverandering van vrijkomende agrarische bebouwing. Wel blijft het uitgangspunt dat inbreiding voor uitbreiding gaat. e) zie b) f) Ook in de 2e ontwerpvisie is aangegeven dat de gemeente agrarische

Reactienota “Ontwerp Omgevingsvisie De Fryske Marren”

			waarden. c) Bij Sloten mist het Recreatiecentrum het verwijderen van de melkfabriek die niet bij de te versterken waarden aansluit. d) De betrokkene maakt een opmerking over het beleid van de hogere overheden dat in beginsel geen bebouwing toe staat buiten het bestaand bebouwd gebied (bladzijde 23). Om leegloop te voorkomen en voorzieningen te behouden is woonbebouwing op het platteland nodig. Daar moet de gemeente een visie op ontwikkelen en op sturen. e) Naar aanleiding van de weergave van het beleid van de hogere overheden voor waterwingebieden (bladzijde 24) wijst de betrokkene op de risico’s van zandwinning op de waterwinning. f) Het Recreatiecentrum waardeert het dat in de ontwerp Omgevingsvisie staat dat de gemeente participeert in onderzoek naar omgevingsbewuste landbouw. Echter betrokkene vindt dat de gemeente de traditionele landbouw dan niet meer de hand boven het hoofd moet houden. Aangegeven wordt dat biologische landbouw ook van betekenis is voor toeristen. g) Concluderend stelt de betrokkene dat de visie meer toekomstgericht moet zijn en moet gaan over hoe en waar komende generaties wonen, werken en leven.		ondernemers steunt die hun bedrijf om willen buigen naar extensievere vormen van landbouw. g) De 2^e ontwerp visie is gericht op de toekomst
15/11/2018	Inspreker 58	LTO Noord	a) LTO Noord geeft aan dat de agrarische sector terecht een stuwende kracht wordt genoemd in de ontwerp Omgevingsvisie. Inspreker is blij met de Jamits benadering maar geeft tevens aan dat de benoemde kernwaarden zaken zouden kunnen blokkeren. De agrarische ondernemer heeft juist ruimte nodig. b) Op bladzijde 23 wordt gesproken over weidevogelgebieden en weidevogelparels. De inzet is naar de mening van LTO niet om daar verboden of geboden aan te hangen. c) LTO verzet zich tegen het benoemen van het Nationaal landschap en het aangeven dat de kernkwaliteiten uitgangspunt zijn bij ontwikkelingen. Naar het oordeel van LTO heeft het Nationaal Landschap nooit een dwingende status gehad. d) LTO verzoekt om objectieve criteria voor de toetsing om willekeur te voorkomen. Er moet ruimte blijven voor innovaties. Als voorbeelden worden genoemd het telen van wilgen in het (open) veenweidegebied of het oprichten van kleine windmolens (ashoogte 15 m).	a) Zie bij 2^e ontwerp b) De omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen en alleen bindend voor de overheid. In de omgevingsplannen vindt de vertaling pas plaats naar mogelijke regelgeving. c) De titel Nationaal Landschap geeft aan het landschap hier van grote waarde is. Niet alleen voor de inwoners maar ook voor agrariërs en voor toeristen. De titel Nationaal Landschap is inderdaad niet bedoeld om verboden aan op te hangen. d) In de omgevingsvisie kan niet vooruitgelopen worden op iedere nieuwe ontwikkeling. Wel kunnen de waarden en de opgaven beschreven worden waaraan ontwikkelingen moeten bijdragen.	a) In de 2^e ontwerpvisie zijn de huidige kenmerken en kwaliteiten benoemd met lange termijn doelen en de opgaven die er in de gebieden spelen. Nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan deze opgaven. Ook is benoemd dat de huidige landbouw de ruimte moet krijgen om te innoveren zodat deze klaar is voor de toekomst. In sommige gebieden is het juist de opgave om daar de balans in te vinden. b) Er wordt bij de beschrijving van de huidige kenmerken en kwaliteiten in algemene zin ingegaan op het beschermen van de aanwezige natuurwaarden. c) De titel Nationaal Landschap geeft aan het landschap van grote waarde is. Niet alleen voor de inwoners maar ook voor agrariërs en voor toeristen. Het is juist dat het Nationaal Landschap planologisch geen dwingende status heeft. d) In de 2^e ontwerpvisie wordt aangegeven waar bij ontwikkeling rekening mee gehouden moet worden. Voor kleinschalige windmolens op agrarische bouwpercelen willen we een apart parapluplan voorbereiden.